

SEAN

Secretariaat:
Postbus 383
9700 AJ Groningen
Bezoekadres:
Martinikerkhof 15
Tel. 050 - 16 48 20/16 48 19
Fax 050 - 16 48 50

SEAN-ADVIES, nr. 20 betreffende het
Plan van Aanpak ISP-5

- gevraagd advies
- behandeld in vergadering d.d. 7 april 1995
- uitgebracht aan Commissie EZT d.d. 26 april 1995

Sociaal - Economische *Adviesraad* Noord Nederland

Aan de Bestuurscommissie EZT
van het Samenwerkingsverband
Noord Nederland.

Groningen: 26 april 1995
Kenmerk : 043/95

Geachte commissie,

Bij brief van 23 maart 1995 hebt u ons het Plan van Aanpak (PvA) ISP-5 ter advisering voorgelegd.

Bij deze doen wij u het advies toekomen, waarbij wij aantekenen dat dit vermoedelijk nog slechts betrekkelijke waarde zal hebben nu het Plan al ter vaststelling aan de Staatssecretaris van EZ is aangeboden.

Aangezien de SEAN reeds eerder in ander verband (Economisch Meerjarenperspectief Noord Nederland - EMNN -, de Bedrijfsgerichte Regeling en in Besturen is (ver) vooruitzien) over onderdelen van het PvA heeft geadviseerd zullen onze kanttekeningen en voorstellen zich hoofdzakelijk beperken tot de hoofdstukken 1.3 (Algemene criteria) en 2 (Directe Versterking Marktsector).

Algemene opmerkingen en marktsectorcommissie Midden- en Kleinbedrijf, Toerisme en Industrie (MTI).

In het algemeen kan de SEAN zich zeer wel vinden in de nadere uitwerking van het EMNN, zoals die in het PvA is gegeven. Essentieel is, dat de te financieren projecten moeten voldoen aan de hoofddoelstelling van het ISP, te weten de versterking van de economische structuur en aan de specifieke themadoelstellingen van de drie marktsectorcommissies.

VNO-N Gezien de beschikbare financiële ruimte zal de beoordeling van projectvoorstellen niet alleen aan de hand van deze doelstellingen en een aantal algemene criteria maar uiteindelijk ook op basis van de onderlinge afweging aan de hand van een aantal aandachtspunten (pag. 5) plaatsvinden.

NCOV-N Wij achten het daarbij terecht dat door de Commissie MTI prioriteit wordt gegeven aan projecten die gericht zijn op vernieuwend ondernemen (kwaliteitsprojecten, innovatie) en internationaal zakendoen, waarbij de wensen en mogelijkheden van de bestaande ondernemingen in Noord Nederland het uitgangspunt vormen en primaire aandacht krijgen. Immers deze zullen voor het grootste deel moeten zorgen voor groei van inkomen en werkgelegenheid. Het is overigens niet duidelijk waarom projecten alleen door non-profit organisaties (pag. 9) kunnen worden ingediend.

Is dit niet ten onrechte een beperking?

Aangezien in ISP-verband al veel onderzoek is gestimuleerd, zal dit element in ISP-5 onzes inziens minder prioriteit kunnen krijgen. Eerder verricht onderzoek zal nu zo veel mogelijk "vermarkt" moeten gaan worden.

T.a.v. de algemene criteria wil de Raad nog opmerken, dat voor de marktsector niet helder is aangegeven hoe groot de groep van participanten in een projekt moet zijn, wil zij voor ISP-subsidie in aanmerking kunnen komen. Voor de omvang van de groep worden verschillende formuleringen gebezigd (pag. 5,9). Andere formuleringen (pag. 8,9) lijken erop te wijzen, dat van zo'n groep alleen in het Noorden gevestigde ondernemingen c.q. instellingen deel kunnen uitmaken. Op pag. 8 is bijvoorbeeld sprake van één universiteit. Dit kan in bepaalde gevallen onzes inziens een onwenselijke beperking zijn. De mogelijkheid zou moeten bestaan om ook (kennis)potentieel van buiten het Noorden te benutten.

Marktsectorcommissie Agrobusiness.

Voor wat het onderdeel Agrobusiness (pag. 12 en 14) betreft vragen wij ons af of de commissie hier niet op twee gedachten hinkt. Waar zij enerzijds een toekomstige concurrentie vanuit Oost-Europa (ontwikkeling van bulkprodukten naar diversificatie) signaleert, streeft zij anderzijds naar op bulk gebaseerde industriële verwerking in Noord Nederland, zoals t.a.v. agrificatievormen en houtverwerking.

Kan Noord Nederland op dit punt in de toekomst nog wel concurrerend zijn? Zou tegen deze achtergrond het streven naar toegevoegde waarde door kwaliteitsverbetering en produktvernieuwing niet veel centraler in de doelstellingen moeten staan?

Marktsectorcommissie Havenverbonden Activiteiten (HVA).

De Commissie HVA zet in het PVA uiteen waarom zij wil komen tot de opstelling van een masterplan "Hoogwaardige vestigingslokaties" als toetsingskader voor de beoordeling van projekten. De SEAN ondersteunt de hiervoor gegeven argumentatie, maar wil daarbij wel aantekenen, dat dit plan zijns inziens moet passen binnen de algemene ruimtelijk-economische structuurvisie voor Noord Nederland (structuurkaart) die door SNN wordt voorbereid, mede op basis van het Noordelijk Infrastructuurconcept en ROP-programma's. Op deze wijze kunnen de verschillende (beleids)doelstellingen elkaar immers ondersteunen en versterken.

Gezien de economische structuur van Noord Nederland zal er naar onze opvatting slechts ruimte zijn voor de ontwikkeling van een beperkt aantal hoogwaardige lokaties in (zorgvuldig) geselecteerde kerngebieden/zones. Daartoe is een noordelijke afstemming nodig, waarbij ook de wenselijkheid van een zekere specialisatie in de terreinen aandacht verdient en vervolgens financieel wordt ondersteund. Een bij voorbaat willen regelen van een ver doorgevoerde specialisatie lijkt ons niet juist, omdat dit belemmerend kan werken voor de marktsector. Beperking van het aantal lokaties, in combinatie met een (op basis van vraag- en

aanbodverhoudingen) verantwoorde specialisatie kan een prijserosie van de terreinen tegengaan.

Overigens is het voor de SEAN niet duidelijk waarom de Commissie HVA niet zoals de beide andere commissies eigen criteria heeft ontwikkeld. Of is het de bedoeling deze te ontleen aan het nog op te stellen masterplan? Wellicht is aan het ontbreken van dit plan ook te wijten, dat de commissie niet voldoende helder lijkt te maken op welke wijze zij haar doelstellingen wenst in te vullen. De commissie beperkt zich tot een aantal nogal algemene omschrijvingen over de ontwikkeling van "goede vestigingslocaties, zeer interessante vestigingsgebieden, kansrijke locaties" (pag. 17), en het aan de orde laten komen van een "beperkt aantal infrastructuurprojecten" (pag. 18). Ook de taakverdeling tussen marktsectorcommissie, NOM, provincies c.q. SNN en de beide andere marktsectorcommissies is niet voldoende duidelijk afgebakend.

Tenslotte kan de vraag worden gesteld waarom de commissie een aparte hoofdlijn C (kansrijke activiteiten) heeft geformuleerd. Gaat het hierbij niet om voorbeelden van de hoofdlijnen A en B? Als sektoractiviteiten lijken ze eerder te passen in de taakopdracht van de Commissie MTI.

Budgettaire aspecten.

Voor wat de budgettaire aspecten aangaat (hoofdstuk 2.2.4) zou, indien mogelijk met "flexibele schotten" tussen de onderscheiden budgetten gewerkt moeten worden. Uitgangspunt behoort immers te zijn dat voor "substantiële" projecten voldoende middelen beschikbaar zijn.

Voorts zou (hoofdstuk 2.3.2) eind 1996 niet alleen moeten worden geëvalueerd of een andere financiële verdeling tussen marktsectorprojecten en bedrijfsgerichte regeling in de rede ligt, maar ook of een andere verdeling tussen marktsectorgelden en de publieke ISP-middelen wenselijk is.

Intermediaire adviesstructuur.

De Raad wil afsluiten met de opmerking dat ISP-5 een belangrijke sleutel in handen heeft tot het bereiken van een efficiëntere opzet van de intermediaire adviesstructuur in Noord Nederland, conform de voorstellen van het KPMG-rapport. In de lijn van dit rapport stellen wij voor de belangrijke passage in het PvA op pag. 9, laatste vier regels als volgt te lezen: "Teneinde te vermijden dat voor een samenwerkingsproject een afzonderlijke non-profit organisatie wordt opgericht, wordt na overleg met het projektmanagement en in het licht van het KPMG-advies bepaald bij welke bestaande organisatie het project wordt ondergebracht. In veel gevallen zal dat de NOM kunnen zijn."

Afschrift van deze brief hebben wij ter kennisneming gezonden aan de ISP-marktsectorcommissies.

Voor de Sociaal-Economische
Adviesraad Noord Nederland,

R. Roelfsema, voorzitter

H.W. Speelman, secretaris